

HELSINGIN YLIOPISTO
RURALIA-INSTITUUTTI
LÖNNROTINKATU 7
50100 MIKKELI

0037
1C

LÄNSI-SAVO

Keskiviikkona 19. lokakuuta 2016 | viikko 42 | n:o 284 | lansi-savo.fi | irtonumero 2,50 €, kotiin tilattuna alk. 0,84 €/pv (12 kk:n jatkuva tilaus)

**Kakriainen
kiistää syytökset
nurkanvaltaus-
yrityksestä**

UUTiset 6 »

**Kangasniemen
nuoret saivat
uudet tilat
teollisuushallista**

UUTiset 9 »

**Janne Kumpulainen
ja viikinkiheimo
joutuivat
pettymään**

URHEILU 16-17 »

Halloween kauhistuttaa

Mikkeliin suunniteltu halloween-tapahtuma on kärjistänyt mielipiteitä. Kirkkovaltuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Seija Kuikka (kesk.) puolustaa järjestäjiä, mutta sanoo, että tapahtuma olisi voitu suunnitella tarkemmin. Palauteryöpyyn vuoksi karnevaaliasuinen hautausmaakävely on jätetty pois ohjelmasta.

4»

MARI KOUKKULA

**Laho
saa tulla
2-3»**

Luomumetsä voi kasvaa sekä tukkia että luonnon antimia. Tertin kartanon Arttu Pylkkänen esittelee koivuja, joihin odotetaan pakurikäävän itiöiden pesiytyvän. Kartanon maat on sertifioitu luomukeruualueiksi. Luomumetsää on Etelä-Savossa kaikkiaan 2 000 hehtaaria.

Esedun metsäala kummikouluksi

Mikkelin Salosaassa julkistettiin tiistaina uusi yritys-
elämän ja koulutuksen yhteistyömuoto. Metsä Group
teki ammattiopistosta kummikoulun.

TALOUS 14 »

Influenssarokotukset alkavat jo lokakuussa

Influenssakausi alkaa Suomessa tyypillisesti jou-
lulomien jälkeen, mutta rokotus on syytä ottaa
piakkoin. Käytännössä lähes kaikki ovat oikeutet-
tuja ilmaiseen rokotukseen. Piikille pääsee mak-
sutta silloinkin, jos on tekemisissä riskiryhmään
kuuluvien ihmisten.

UUTiset 8 »

PÄIVÄN SÄÄ

Pilvistä
iltapäivälämpötilat

3-5 °C

LÄNSI-SAVO

Julkaisija Kaakon Viestintä Oy
Vastaava päätoimittaja
Tiina Ojutkangas
tiina.ojutkangas@lansi-savo.fi
Toimitusten päällikkö
Sirpa Silmäri
sirpa.silmari@lansi-savo.fi

UUTISET

PÄÄKIRJOITUS

Energiayhtiön osakekaupassa näkyy tuttu henki

Etelä-Savon kuntien viime päivien päätöksenteko osoittaa, että Vapo Oy:n myyntiin asettama Suur-Savon Sähkö Oy:n osakepotti ei päädy Mikkelin kaupungin energiayhtiö Etelä-Savon Energia Oy:lle.

Ese valmisteli Vapon kanssa 7,7 miljoonan euron osakekauppaa, mutta kauppa kaatuu. Suur-Savon Sähkön omistajakunnilla on mahdollisuus etuosto-oikeusmenettelyyn, joten ne lunastavat Vapon osake-erän.

Osa SSS:n omistajakunnista ei käytä lunastusoikeutta, osa käyttää. Prosessissa on ollut mielenkiintoisia piirteitä.

Ese ei alun perin ollut aktiivinen osapuoli kaupassa. Osakkeille oli useampikin ostajaehdokaas. Vapon konsultti kiersi keskeiset omistajat ja totesi, että lunastusmenettelyä ei käytetä. Kun paljastui, että ostaja on Mikkelin energiayhtiö, lunastajia alkoikin ilmaantua.

Ensimmäisenä lunastusmenettelyyn lähti Savonlinnan kaupunki. Mukaan tuli myös muita kuntia, etupäässä itäsavolaisia kuntia.

Kuntien perustelut vaihtelevat. Ne, jotka eivät tähtää osakeomistukseen, katsovat, että nykyisessä taloustilanteessa ei kannata sitoa huomattavia varoja ja tehdä velkaa osakkeisiin, varsinkaan kun kaupalla ei ole strategista merkitystä. Raha juuttuisi osakkeisiin, ja tulona olisi vain SSS:n maksama osinko.

Taas ne kunnat, jotka käyttävät lunastusoikeutta, näkevät oston strategisena investointina, jossa tuotto-odotus on huomattava.

Lunastajakunnat lisäksi totesivat, että osakeomistus tulee säilyttää maakunnassa. Tätä näkemystä ei voi moittia, mutta selvää on, että lunastuksella estetään Mikkelin omistussuuden kasvu.

Kunnat pelkäävät, että Mikkelin lisää valtaansa maakunnallisessa energiayhtiössä. Pelko on sikäli kummallinen, että kaupan jälkeenkään Mikkelin osuus ei olisi ollut lähelläkään puolta osakemäärästä.

Lunastushankkeen taustalla on maakunnan sisäinen ilmapiiri, alueelliset kitkat sekä muutaman vuoden takainen kitkerä fuusioväentö.

Mikkelin kaupunki ja Ese puolestaan korostavat, että kyse ei ollut nurkanvaltaukselta vaan kahden energiayhtiön yhteistyömahdollisuuksien lisäämisestä.

Yhteistyön etujen arviointi kuuluu energia-alan ammattilaisille, mutta rivikuluttajankin kannalta saavutettaisiin jo paljon, jos siirtohintojen kasvua saataisiin hillittyä.

Jukka Ahdelma

”**Kun paljastui, että ostaja on Mikkelin energiayhtiö, lunastajia alkoikin ilmaantua.**”

Luonnon tuotteista on moneksi. Tertin kartanon valikoimista löytyy muun muassa pakurikäppää ja lepän mahlaa. Metsässä tehdään slenten kasvatuskokeiluja.

Keruutuotteiden arvo nousee luomuleimalla

LISÄARVOA | Etelä-Savossa on luomusertifioitu 2 000 hehtaaria metsää. Tertin kartano halusi tuoda esiin raaka-aineiden puhtautta.

MIKKO KONTTI

ETELÄSAVOLAISTEN luonnon tuotteiden lisäarvoa voitaisiin merkittävästi kasvattaa lyömällä metsiin luomuleimaa.

Projektipäällikkö **Birgitta Partanen** Helsingin yliopiston Rurallia-instituutista kannustaa metsänomistajia sertifioimaan metsiä luomukeruualueiksi, koska siten tuot-

teiden jalostajien ja matkailuyrittäjien markkinointimahdollisuudet paranevat.

– Metsistä kerättävät marjat, sienet ja muut luonnontuotteet ovat käytännössä aina olleet luomua, mutta jalostajat voivat markkinoida niitä luomuna vasta, kun ne ovat luomuvalvonnassa.

Partanen korostaa, ettei metsänomistaja menetä mitään. Luomusertifiointi koskee nimen-

omaan keruuta. Se ei rajoita metsätalouskäyttöä eikä muuta hoitokäytäntöjä.

VALVONTAPROSESSI on kevyt sekä byrokralialtaan että maksultaan, kun on kyse alkutuotannosta. Sertifioinnista jätetään hakemusely-keskukselle.

Sertifioiduilta alueilta kerättyjen tuotteiden jalostusta koskeva valvonta kuuluu Elintarviketur-

OTA YHTEYTTÄ TOIMITUKSEEN 0440 350 324

Sähköposti: uutiset@lansi-savo.fi
Kännykkäkuvat 13540,
alkuun LS KUVA
Verkko: lansi-savo.fi/otayhteytta

JAKELUPÄIVYSTYS

MIKKELI: 015 350 3220

Jakeluhäiriöt: ma-pe klo 6.00-8.30,
la-su klo 6.00-10.00

PIEKSÄMÄKI: 015 341 603

Jakeluhäiriöt: ma-pe klo 6.30-16.00,
la-su taajama-alueella klo 6.00-10.00

**ILMALÄMPÖPUMPUT
ILMA-VESIPUMPUT** MITSUBISHI ELECTRIC

Huollamme kaikki merkit!
EAL-PALVELUT OY
Maahantuoja virallinen jälleenmyyjä
Yrittäjänkatu 22, Mikkeli, puh. 050 307 6849 Avoinna ma-pe klo 9-17

MARI KOUKKULA

Birgitta Partanen kertoo Suomen olevan muita maita edellä luomukeruualueiden määrittelyssä. Arttu Pylkkänen sanoo, että Tertin kartanon metsiä käytetään muuhunkin kuin perinteiseen metsätalouteen.

vallisuusvirasto Eviralle.

Partanen sanoo, että Etelä-Savon metsistä noin 97 prosenttia olisi sertifioitavissa luomuun.

– Tarkastuksissa kiellettyjä käsittelytapoja ovat vain kemialliset lannoitteet ja torjunta-aineet sekä juurikäävän torjunta urealla. Käsitellyt alueet voidaan rajata pois luomusta määrääjäksi.

Ruralia-instituutin ja Suomen metsäkeskuksen yhteisessä Luomumetsistä moneksi -hankkeessa

pyritään lisäämään tietoa metsien monikäyttöisyydestä.

ETELÄ-SAVOSSA luomukeruu-alueeksi on toistaiseksi sertifioitu noin 2000 hehtaaria metsää. Lapsissa lähes koko metsäpinta-ala on saatu yhden selvittäjän, 4H-yhdistyksen avulla sertifioituihin mukaan.

Mikkeliläisen Tertin kartanon

metsät sertifioitiin luomukeruu-alueeksi keväällä. Yrittäjä **Matti Pylkkänen** sanoo, että luomustatus tukee ruokamatkailukohteen mainekuvaa.

– Mikään ei metsänhoidossa muutu, eikä tämä jarruta metsätaloutta millään tavalla. Vesakon-torjunta-aineita ei ole käytetty tähänkään asti.

Pylkkänen pitää luomulla profiloitumista mahdollisuutena.

Näiden purausten ansiosta kuusi kasvaa kohta sientä.

Myös lahottaja voi olla arvokas

TERTIN KARTANON metsästä löytyy palsta, jossa maahan on kaadettu koivupölkkyjä lahoamaan ja puihin on porattu reikiä.

Isäntä **Matti Pylkkänen** siunailee muodon vuoksi, että olisipa menneillä sukupolvilla ihmettelemistä metsien käytössä. Yrityksen kehittämistä on kuitenkin kyse. Nuoremman polven **Arttu Pylkkänen** esittelee, miten luonnon antimien osuutta voidaan kasvattaa kartanon ruokapöydässä ja tuotevalikoimissa.

– Koivuihin on istutettu pakuria. Tämä on osa Luonnonvarakeskuksen tutkimusta. Aika näyttää, kasvaako tähän pakurikasvain, jota voidaan hyödyntää, Arttu Pylkkänen sanoo.

PAKURIA arvostetaan etenkin Aasiassa ja Venäjällä oletettujen terveysvaikutusten vuoksi. Tertissä on koivuista pakurikokeilujen lisäksi valutettu mahlaa.

Pakurikäpää on lahottaja, mutta sen itiöt eivät leviä luonnossa rajusti.

– Vain yksi 11 000 puusta tuottaa kasvattamatta pakuria. Itse etsisin järvien rannoilta tai peltoaukeiden ja pikkuteiden reunoilta, joissa puut ovat voineet vaurioitua.

Tertissä on huomattu, että luonnon superfoodit kiinnostavat. Marjoja ja yrttejä on käytössä monessa muodossa. Tryfeleitä istutettiin kasvamaan vuosia sitten. Sienten kasvatus kokeillaan eri tavoin. Arttu Pylkkänen odottaa satoa muun muassa talviuurekkaalta, koivuvinokkaalta ja lakkakäävältä.

Pylkkäset sanovat, että vaikka metsään suhtaudutaan metsätalous edellä, monikäytölle on mahdollisuuksia. Asialle kippistetään lepän ja vaahteran mahlalla.

| MIKKO KONTTI

”
Vain yksi
11 000
puusta
tuottaa
kasvatta-
matta
pakuria.

**ARTTU
PYLKKÄNEN**

Luomusertifiointi ei vaikuta jokamiehen oikeuksiin. Partasen mukaan metsänomistajien ei tarvitse pelätä kasvavaa keruupainetta. Karttatiedot eivät tule julki, ja luomusertifioinnin hyödyntämisestä voi sopia esimerkiksi marjayrittäjän kanssa.

Erikoistuotteiden, kuten mahan tai pakurin, keruuseen pitää sertifioitua metsissä olla maanomistajan lupa.

Muun muassa aasialaiset matkailijat ovat kiinnostuneita luomusta, ruoan puhtaudesta ja elämysistä.

PYLKKÄNEN KUIVAILEE, kuinka esimerkiksi kokousporukat tulevat vieraiksi, keräävät kopat täyteen sieniä, ja kartano valmistaa niistä illallisen.

– Meillä on maailman puhtaimmat maaperä ja ilma. Sitä kannattaa hyödyntää, toteaa Partanen.